

ΝΙΚΟΣ
ΜΠΑΚΟΥΝΑΚΗΣ
nibak@tovima.gr

Βυζάντιο

Στη δεκαετία του 1990, όταν υπουργός Εξωτερικών ήταν ο Γιώργος Παπανδρέου, στο κολέγιο St Anthony's της Οξφόρδης δόθηκε ένα μεγάλο ποσό για τη χρηματοδότηση προγράμματος νοτιοανατολικών ευρωπαϊκών σπουδών, με προέλευση από το ελληνικό υπουργείο Εξωτερικών. Εκείνη την εποχή καθηγητής στο κολέγιο ήταν και ο Ρίτσαρντ Κλογκ (Richard Clogg), από τους διακεκριμένους ειδικούς της νεότερης και σύγχρονης ελληνικής και βαλκανικής ιστορίας στον βρετανικό ακαδημαϊκό χώρο. Στα απομνημονεύματά του ο Κλογκ ομολογεί ότι μέρος των χρημάτων του ελληνικού υπουργείου Εξωτερικών «μου επέτρεψε να συνεχίσω στο κολέγιο ώσπου έφτασα στην ηλικία συνταξιοδότησης των 65 ετών το 2005». Ο Κλογκ δείχνει έτσι τη μεγάλη εξάρτηση που έχουν οι έδρες ελληνικών σπουδών στα βρετανικά πανεπιστήμια τόσο από χρηματοδοτήσεις και χορηγίες του ελληνικού κράτους όσο και ιδιωτών, κυρίως των ιδρυμάτων και πλουσίων Ελλήνων του Λονδίνου, ιδίως εφοπλιστών. Στα διασκεδαστικά απομνημονεύματά του, που μόλις κυκλοφόρησαν στα ελληνικά (*Ο επίμονος ιστορικός. Μια ακαδημαϊκή οδύσσεια από την Οξφόρδη ως την Αθήνα*, μετάφραση Κατερίνα Σχινά, εκδόσεις Παπαδόπουλος)

ο Ρίτσαρντ Κλογκ τεκμηριώνει, με λεπτομέρειες αστυνομικού τύπου αφηγήματος, την εξάρτηση αυτή, ξεκινώντας από την ιστορική έδρα Κοραή στο King's College, και τον πρώτο κάτοχό της, τον μυθικό, μεταξύ άλλων και για τον μισελληνισμό του, Αρνολντ Τόνιγγι. Πολλές φορές οι έδρες αυτές ήταν (και είναι;) έρμαιο της όποιας εθνικής πολιτικής ή των απόψεων των χορηγών ενώ οι κάτοχοί τους, προκειμένου να δείξουν την ανεξαρτησία τους, μεγέθυναν ασήμαντες πτυχές της Ιστορίας, μέχρι βαθμού γελοιοποίησης. Αλλά και οι εκλογικές διαδικασίες για την πλήρωση των εδρών αυτών (ανάμεσα στις οποίες και η έδρα Βενιζέλος στο LSE) χαρακτηρίζονταν κυριολεκτικά από βυζαντινισμό. Για παράδειγμα, γνωστός καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών πείστηκε, κατά τον Κλογκ, να βάλει υποψηφιότητα για την έδρα Βενιζέλος προκειμένου η βραχεία λίστα να μην έχει μόνο... δύο ονόματα. Φυσικά ο Κλογκ μας δείχνει και άλλες όψεις της λειτουργίας των βρετανικών πανεπιστημίων. Το πώς, για παράδειγμα, η Οξφόρδη είχε αποθεώσει την Ελενα Τσαουσεσκού ή πώς εξελέγη μία καθηγήτρια, που δεν είχε κάνει καν αίτηση, επειδή ήταν η εκλεκτή του προκατόχου της έδρας. Τα απομνημονεύματά του Κλογκ αφορούν τον έλληνα αναγνώστη, όχι μόνο γιατί αναφέρονται στις ελληνικές σπουδές στη Βρετανία. Πολλοί Έλληνες περνούν από τις σελίδες του συναρπαστικού βιβλίου, καθώς και πολλές όψεις, μέσα από εκκεντρική ματιά, της Ιστορίας του 20ού αιώνα στην Ελλάδα.

Συνέχεια στη σελίδα του βιβλίου: <http://bit.ly/2JwjUT1>